ΞΕΝΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΜΩΡΙΣ ΡΟΣΤΑΝ

Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ

— Ὥστε, εἶπε ὁ κ. Φλόκ, σταυρώνοντας τά χέρια του ἐπάνω στήν κοιλιά του, τό ταξεῖδι σας θά διαρκέση ἴσως ἕνα χρόνο...

— Ἕνα χρόνο τοὐλάχιστον, ἀπάντησε ὁ κ. Βεναλόν. Σκεφθῆτε, ὅτι πρόκειται νά ἐπισκεφθῶ ὅλες τίς Ἡνωμένες Πολιτεῖες, ἀπ' τόν Καναδᾶ ὥς τό Μεξικό κ.' ἀπό τόν Ἀτλαντικό ὥς τόν Εἰρηνικό. Ἔπειτα σκοπεύω νά πάω καί στή Νότιο Ἀμερική καί νά κατέβω ὥς τή Βραζιλία. Ὅλ' αὐτά, φυσικά, δέν γίνονται μέσα σὲ μιά μέρα....

— Καὶ ἀποκλειστικῶς χάριν ἀναψυχῆς κάνετε τό ταξεῖδι αὐτό ;

— Ναί, χάριν ἀναψυχῆς μόνο... Εἶμαι ἄγαμος καί πλούσιος. Κανένας δεσμός δέν μέ κρατάει στό Παρίσι. Εἶμαι ἐλεύθερος σάν τό πουλί κι' ἐπωφελοῦμαι τῆς ἐλευθερίας μου, γιά νά βλέπω τίς διάφορες χῶρες.

— Εἰσῦ εὐτυχής ! εἶτε ἀναστενάζοντας ὁ κ. Φλόκ.

Ἔπειτα ἡ σιωπή ἀπλώθηκε μέσα στό βαγόνι.

Ἀνάμεσα ἀτ' τά καταπράσινα τοπία τῶν ἐξοχῶν τῆς Νορμανδίας, τό τραῖνο —τό ἐξπρὲς τῆς Χάβρης— ἔτρεχε μὲ ὅλη του τὴν ταχύτητα. Κάποιοι κατάφεροι, λειβάδια ἀνθισμένα, δάση, ἀγροικίες, περνοῦσαν μὲ κινηματογραφικὴ ταχύτητα. Μά ὁ κ. Φλὸκ κι' ὁ κ. Βεναλὸν δέν ἔδειναν καμμιά προσοχή σ' αὐτά. Στὸ σταθμὸ τοῦ Σαὶν—Λαζαρ στὸ Παρίσι, οἱ δυὸ ἄνδρες εἶχαν ἀνεβεῖ στὸ ἴδιο διαμέρισμα, χωρὶς νὰ γνωρίζωνται. Εἶχαν καθήσει ὁ ἕνας ἀπέναντι στὸν ἄλλο, ἄνετα κι' ἀναπαυτικά. Μόνοι τους καθὼς ἦσαν μέσ' στὸ βαγόνι, δέν ἀργήσαν νὰ πιάσουν κουβέντα. Καὶ ἔτσι τώρα, σάν δυὸ παλιοὶ φίλοι ποὺ συναντῶνται ἔπειτα ἀπὸ ἕνα μηγάλο χωρισμο, ἔκαναν ὁ ἕνας στὸν ἄλλον τὶς ἐξομολογήσεις των. Ἔξαφνα ὁ κ. Φλὸκ εἶπε :

— Πρέπει νι εἶνε πολὺ κουραστικὸ τὸ νὰ ταξειδεύη κανεὶς ἀδιάκοπα καὶ νὰ μὴν ἔχη μιὰ ὡρισμένη στέγη... Νὰ εἶνε δηλαδὴ ἀφημένος πάντα στὴ διάθεσι τῶν ξενοδόχων...

— Ναί, τοῦ ἀτάντησε ὁ κ. Βεναλόν, μὰ δὲν ξέρετε, ἀντιθέτως, τί θεῖο, τί γοητευτικὸ πρᾶγμα εἶνε ἡ ἐλευθερία ! Νὰ κινεῖται κανεὶς κατὸ τὸ κέφι του, νὰ σταματᾶη κατὰ τὸ γοῦστο του καὶ νὰ ξαναφεύγη κατὰ τὸ καπρίτσιο του, χωρὶς νὰ ἔχη τὴν ἀνάγκη κανενός, χωρὶς νὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ κανένα !.. Αὐτὸ ἀσφαλῶς εἶνε μιὰ ἀπὸ τὶς μεγαλείτερες ἀπολαύσεις τῆς ζωῆς.

— Εἰσθε εὐτυχής ! ψιθύρισε πάλι, ἀναστενάζοντας ὁ κ. Φλόκ.

Τὰ λόγια αὐτὰ δεν τὰ ἔλεγε οὔτε ἀπὸ εὐγένεια, οὔτε γιὰ να κομπλιμεντάρη τὸ σύντροφό του. Ὄχι... Καθὼς ἔλεγε τὸ «Εἶσθε εὐτυχής», ὅλη ἡ ἀλήθεια ἔβγαινε ἀτ' τὸ στόμα τοῦ κ. Φλόκ... Ἔβαζε στὴ φράση αὐτὴ ὅλη τὴν ψυχή του, τὴν ψυχὴ τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου καὶ τοῦ παντρεμμένου ἀνδρός, τοῦ αἰώνια σκλαβωμένου σὲ μιὰ ζωή, χωρὶς καμμιὰ χαρὰ καὶ χωρὶς κανένα ἀτρόοπτο.

— Ἐσεῖς, ρώτησε ὁ κ. Βεναλόν, ταξειδεύετε συχνά ;

— Ὦ ! πολὺ συχνά !

Μὰ αὐτὴ τὴ φορὰ ὁ κ. Φλὸκ ἔλεγε ψέμματα. Ἂν ἤτανε σήμερα μόνος καὶ σχεδὸν ἐλεύθερος σ' αὐτὸ τὸ τραῖνο, βρισκόταν ἔτσι, γιατὶ τήγανε νὰ συναντήση σὲ μιὰ λουτρόπολι τὴ γυναίκα του, ἡ ὁποία εἶχε φύγει πρὶν ἀτ' αὐτόν. Ἔτσι τὶς τρεῖς βδομάδες τῆς ἀδείας του θὰ τὶς περνοῦσε κοντὰ στὴν ἀνυπόφορη κ. Φλόκ, πιὸ σκλάβος στὸ πλευρό της, παρὰ μέσ' στὸ γραφεῖο του στὸ Παρίσι.

— Πόσο ἔχετε δίκηο ! εἶπε ὁ κ. Βεναλόν. Πράγματι ἡ μόνη εὐτυχία στὴ ζωὴ εἶν' αὐτή...

— Ὦ, ναί...

— Σταθῆτε. Πρέπει νὰ σᾶς διηγηθῶ μιὰ ἱστορία, ποὺ μοῦ συνέβη κατὰ τὸ τελευταῖο μου ταξεῖδι στὴν Ἀγγλία... Ἀποβιβαζόμενος στὸ Λονδῖνο ἕνα Σαββατόβραδο....

Ὁ κ. Φλὸκ ἔσκυψε πρὸς τὸ συνομιλητή του μὲ τὸ κεφάλι του ἀκουμπισμένο στὸ χέρι, γιὰ ν' ἀκούση καλύτερα. Μὰ ἐνῶ ὁ κ. Βεναλὸν μιλοῦσε, ὁ κ. Φλὸκ δὲν τὸν ἄκουγε, γιατὶ εἶχε παραδοθεῖ σὲ σκέψεις.

Παραβαλλομένη μὲ τὴν περιπετειώδη καὶ διαρκῶς ἐναλλασσομένη ζωὴ τοῦ καινούργιου του φίλου, πόσο ἄχαρη, μονότονη καὶ θλιβερὴ τοῦ φαινόταν ἡ δική του ὕπαρξις ! "Ὅλη του ἡ δραστηριότης περιοριζόταν ἀνάμεσα στοὺς τέσσερες ἄσπρους τοίχους τοῦ γραφείου του, στὰ καθήκοντά του ὡς ὑπουργικοῦ τιμιατάρχου ! Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ πάλι, κάθε φιλοδοξία του, κάθε ὄνειρό του ἐσκόνταφτε ἀδιάκοπα στὴ σύζυγό του, στὴν ὑποδειγματικὴ καὶ αὐστηρὴ κ. Φλόκ. Στὰ μάτια τοῦ κόσμου περνοῦσε βέβαια ὡς εὐτυχής, μὰ ἐπειδὴ ἔχει κανεὶς ἕνα σπίτι, μιὰ πιστὴ σύζυγο, τὰ οἰκονομικά του ἐν τάξει καὶ τὴν ἐντίμησι τῆς θεωρεῖ του, μπορεῖ νὰ εἶνε γι' αὐτὸ πραγματικὰ εὐτυχής ;

Ὄχι, ἀπαντοῦσε μ' ἐπεοίθησι ὁ κ. Φλόκ, ὅταν ὑπέβαλε τὸ ἐρώτημα στὸν ἑαυτό του...

Ὦ ! ἂν μποροῦσε νὰ διαγράψη γιὰ πάντα ὅλο τὸ παρελθόν του, νὰ δώση τὴν παραίτησί του ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖο, νὰ ἐγκαταλείψη τὴν κ. Φλόκ, νὰ ξεφύγη ἀτ' αὐτὴ τὴ νάρκη του καὶ νὰ γίνη ἄλλος ἄνθρωπος !... Ὦ, ἂν μποροῦσε ν' ἀρχίση μιὰ καινούργια ζωή, γεμάτη περιπέτειες καὶ πάθη !... Ὦ ! πόσο θὰ ἦταν εὐτυχής !... Μὰ ὅλ' αὐτὰ ἦταν πράγματα ἀδύνατα, γιατὶ τὸν συγκρατοῦσαν πολλοὶ δεσμοὶ μὲ τὴν τυραννικὴ ζωή του... Γιὰ νὰ τὸ πετύχη αὐτό, θὰ ἔπρεπε νὰ συμβῆ κάποιο γεγονὸς καταπληκτικό, ἀπροσδόκητο, ποὺ νὰ τὸν χωρίση γιὰ πάντα ἀπὸ τὸ παρελθόν.

Ἐντωμεταξύ, ὁ κ. Βεναλόν, ὁ ὁποῖος εἶχε τελειώσει τὴν ἱστορία του, τὸν ρώτησε :

— Ἔ, λοιπόν ; Πῶς σᾶς φάνηκε ;

— Πολὺ διασκεδαστική..., ἀπάντησε ὁ κ. Φλόκ, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε ἀκούσει τίποτε.

— Τί λέτε ; εἶπε ὁ κ. Βεναλόν. Βρίσκετε διασκεδαστικὴ μιὰ περιπέτεια, στὴν ὁποία λίγο ἔλειψε νὰ σκοτωθῶ....

Μὰ δὲν εἶχε τελειώσει ἀκόμα καλὰ—καλὰ τὴ φράσι του, ὅταν ἔξαφνα ἕνας τρομακτικὸς κρότος ἀκούστηκε. Τὸ ἐξπρές, ποὺ ἔτρεχε μὲ ὅλη του τὴν ταχύτητα, εἶχε ἐκτροχιαστεῖ... Φωνὲς φρίκης ἀντήχησαν καὶ οἱ κύριοι Φλὸκ καὶ Βεναλὸν σωριάστηκαν λιπόθυμοι μεσ' στὰ συντρίμμια....

* * *

Ὅταν ὁ κ. Φλὸκ συνῆλθε, τοῦ φάνηκε πὼς αἰῶνας ὁλόκληρος εἶχε περάσει ἀπ' τὴ μοιραία στιγμὴ τῆς καταστροφῆς. Μά, σιγά—σιγὰ τὸ πνεῦμα ἄρχισε ν' ἀνακτᾶ τὴ διαύγειά του καὶ κύτταξε γύρω του.

Βρισκόταν περιστοιχισμένος ἀπὸ ἕνα ἀπεράντου σωρὸ συντριμμάτων. Ἐπονοῦσε σὲ ὅλο του τὸ κορμί... Μὰ τὸ σπουδαῖο ἦταν πὼς ἔζοῦσε καὶ πὼς ἦταν τραυματισμένος πολὺ ἐλαφριά. Μιὰ ἀπέραντη χαρὰ πλημμύρισε τὴν καρδιὰ τοῦ κ. Φλόκ.

Κραυγὲς ἀπελπισίας, στεναγμοὶ ὀδύνης, ἀντηχοῦσαν γύρω του. Καὶ ὁ κ. Φλόκ, κυττάζοντας τὸ θέαμα τῆς καταστροφῆς σὲ ὅλη του τὴ φρίκη, ἔννοιωσε περηφάνεια, γιατὶ εἶχε ξεφύγει ἀπὸ τὴ μοίρα του.

Μὰ τὰ μάτια του ἔπεσαν ἔξαφνα ἐπάνω σ' ἕναν ἄμορφο καὶ καταματωμένο ὄγκο ποὺ κοίτονταν κοντά του. Ἀπὸ τὰ ροῦχα του κατάλαβε πὼς ἦταν τὸ πτῶμα τοῦ δυστυχισμένου Βεναλόν. Τὸ πρόσωπό του ἦταν ἐντελῶς παραμορφωμένο. Ὡστόσο, θέλοντας νὰ βεβαιωθῆ πὼς πράγματι ὁ φίλος του ἦταν νεκρός, ἅπλωσε τὸ χέρι του πρὸς τὴν καρδιά. Μὰ τίποτε δὲν ἀκουγόταν. Ἑτοιμαζόταν ν' ἀποτραβήξη τὸ χέρι του, ὅταν ἔξαφνα τὸ ἔννοιωσε νὰ ἀκοιμπάη σ' ἕνα πρᾶγμα ποὺ φούσκωνε... Ἦταν τὸ παραγεμισμένο πορτοφόλι τοῦ ἑκατομμυριούχου ταξειδιώτου...

Τότε μιὰ σατανικὴ σκέψις πέρασε ἀπὸ τὸ μυαλὸ τοῦ κ. Φλόκ.

Ἀμέσως ἀργὰ—ἀργὰ κατώρθωσε ν' ἀποσύρη τὰ πόδια του ἀπ' τὰ συντρίμμια ποὺ τὰ εἶχαν πλακώσει. Ἐλεύθερος τότε, σύρθηκε ὥς τὸ πτῶμα τοῦ φίλου του, πῆρε τὸ πορτοφόλι του καὶ τὸ ἄνοιξε. Χαρτιὰ παντὸς εἴδους ξέφυγαν ἀπὸ μέσα... Χρήματα ἄφθονα, ἕνα βιβλίαριο τσὲκ καὶ διάφορα πιστοποιητικὰ τοῦ σκοτωμένου...

Ὅλ' αὐτὰ ἀκριβῶς χρειαζόταν καὶ ὁ κ. Φλόκ. Καὶ μὲ μᾶς τότε ὅλα τὰ ὄνειρά του καθορίστηκαν. Ἡ τύχη τὸν εἶχε εὐνοήσει μ' ἕνα τρόπο καταπληκτικό...

Ποιὸς μποροῦσε νὰ τὸν ἐμποδίση τώρα νὰ οἰκειοποιηθῆ τὴν προσωπικότητα τοῦ κ. Βεναλόν ; Ὁ τελευταῖος οὔτε συγγενεῖς, οὔτε φίλους εἶχε γιὰ νὰ τὸν ἀναγνωρίσουν. Ἔφτανε νὰ κλέψη τὰ χαρτιά του καὶ τὰ χρήματά του, γιὰ νὰ πάρη τὴ θέσι του, νὰ συνεχίση τὰ ταξεῖδια του, νὰ τρέξη πρὸς τὶς περιπέτειες, νὰ ζήση ἐλεύθερα καὶ ἀνεξάρτητα. Συγχρόνως τοῦ ἦταν εὐκολώτατο νὰ χώση στὶς τσέπες τοῦ πτώματος μὲ τὸ παραμορφωμένο πρόσωπο τὰ δικά του χαρτιὰ γιὰ νὰ τὸ περάσουν ὅλοι γιὰ τὸ πτῶμα τοῦ κ. Φλόκ. Ἔτσι ὁ κ. Φλὸκ θὰ πέθαινε γιὰ πάντα γιὰ ὅλο τὸν κόσμο καὶ γι' αὐτὴν ἀκόμα τὴ γυναίκα του, ὦ, γι' αὐτὴν προπάντων !...

Ὁ ἴλιγγος τῆς εὐτυχίας εἶχε ζαλίσει τὸν κ. Φλόκ. Φανταζόταν τώρα τί θὰ ἔκανε μόλις θὰ ἔφευγε ἀπὸ κεῖ. Θὰ ξύριζε τὰ μουστάκια του καὶ τὰ γένεια του καὶ θὰ πήγαινε στὴ Χάβρη. Ἐκεῖ θὰ ἐπιβιβαζόταν στὸ πρῶτο ὑπερωκεάνειο ποὺ θὰ ἔφευγε γιὰ τὴν Ἀμερική. Μόλις θὰ ἔφτανε στὸν Νέο Κόσμο, θὰ τραβοῦσε ὅπου τὸν ὁδηγοῦσε τὸ

Ὁ συγγραφεὺς τοῦ διηγήματος Μωρὶς Ροστάν.

κέφι του. Ἡ περιουσία τοῦ Βεναλὸν τοῦ ἐπέτρεπε τώρα νὰ κάνη τὶς μεγαλείτερες τρέλλες. Ἦταν ἐλεύθερος. Μποροῦσε νὰ κινῆται σύμφωνα μὲ τὴ διάθεσί του, νὰ τρώη ὁπότε θέλει, νὰ κάνη ὅ,τι τοῦ κατεβαίνει...

Χωρὶς νὰ διστάση καθόλου, ὁ κ. Φλὸκ ἄλλαξε τὰ πορτοφόλια. Ἔπειτα, ἱκανοποιημένος, ξαπλώθηκε κάτω καὶ ἄρχισε νὰ φωνάζη, ζητῶντας βοήθεια.

Ἀμέσως μερικοὶ ἄνθρωποι ἔτρεξαν ἐκεῖ, οἱ ὁποῖοι μὲ χίλιες προφυλάξεις τὸν ἔβγαλαν ἀπ' τὰ συντρίμμια. Ὅταν στάθηκε ὄρθιος, ἄρχισε νὰ ψάχνεται.

— Εἶσθε πληγωμένος ; τὸν ρώτησε κάποιος.

— Μὰ τὴν πίστι μου, ὄχι... Ὑποφέρω μόνο λίγο στὰ νεφρά...

Ἔπειτ' ἀπ' τὴν ἀπάντησι αὐτή, οἱ ἄνθρωποι ἀπομακρύνθηκαν, πηγαίνοντας νὰ προσφέρουν τὴ συνδρομή τους σὲ ἄλλους... Τότε ὁ κ. Φλὸκ ἔνοιωσε μι' ἀτέραντη θλῖψι.

Πῶς ; Δὲν τὸν λυπόντουσαν καθόλου !... Κανεὶς δὲν θὰ τὸν λυπόταν στὸ ἑξῆς, ἀφοῦ μὲ τὴν ταυτότητα τοῦ Βεναλόν, δὲν θὰ εἶχε οὔτε συγγενεῖς, οὔτε φίλους !... Τίποτε δὲν τοῦ φαινόταν πιὸ τρομερὸ ἀπ' αὐτό...

Ἔτσι, μονομιᾶς ἄρχισε νὰ συλλογίζεται τὴν καινούργια του ζωή. Στὸ ἑξῆς θὰ ἔπρεπε νὰ εἶνε διαρκῶς βιαστικός, νὰ πηδάη στὰ τραῖνα, νὰ τρώη σὲ κουζίνες ἀγνωστες, νὰ ὑποφέρη ἀπὸ τὴ ναυτία, νὰ φοβᾶται τοὺς λωποδύτες καὶ τοὺς τυχοδιῶκτες... Στὸ ἑξῆς δὲν θὰ ἔνοιωθε πειὰ τὴ γλύκα ποὺ ἀτολμοῦσε κανονίζοντας τὴν πίπα του κοντὰ στὸ τζάκι, οὔτε τὴ γοητεία τοῦ ὕπνου στὴν πολυθρόνα τοῦ γραφείου του...

Μὲ τὶς σκέψεις αὐτές, ἔνοιωσε τὴν ἀγωνία τοῦ ἀγνώστου νὰ τοῦ σφίγγη τὴν καρδιὰ καὶ ἔξαφνα ὅλες ἡ ὡραῖες του ἀποφάσεις, ὅλα του τὰ ὄνειρα διαλύθηκαν...

Ἡ συνήθεια εἶχε νικήσει τὶς ἐπιθυμίες του... Τὸ μόνο ποὺ ἤθελε τώρα ἦταν νὰ εἶνε αἰωνίως ὁ σύζυγος τῆς κ. Φλόκ, ὁ ἀστὸς ποὺ τὸν ἐκτιμοῦσε ἡ θυρωρός του, ὁ γραφειοκράτης ποὺ δὲν εἶχε ὄνειρα... Καὶ μὲ τὴ σκέψι, ὅτι ἡ ζωή του θὰ ἐξακολουθήση νὰ εἶνε πάντοτε ἡ ἴδια, ἔνοιωσε τὸν ἑαυτό του εὐτυχισμένο...

ΠΕΖΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΒΡΑΔΥ

(Τοῦ ΛΟΓΚΦΕΛΟΟΥ)

Ἡ μέρα φεύγει ἀπὸ τὸν οὐρανὸ καὶ τὸ σκοτάδι πέφτει ἀργὰ ἀπ' τὰ φτερὰ τῆς νύχτας, ὅπως τὸ πούπουλο ποὺ πέφτει ἀπ' τὶς φτεροῦγες ἑνὸς ὑγρομένου ἀητοῦ.

Βλέπω τὰ φῶτα τοῦ χωριοῦ ποὺ λάμπουν μέσα στὴ βροχὴ καὶ στὴν ὁμίχλη, καὶ μιὰ θλῖψη κυριεύει τὴν καρδιά μου, μιὰ θλῖψη ποὺ μοῦ εἶν' ἀδύνατο νὰ τὴ διώξω...

Ὤ, ἔλα, διάβασέ μου, ἀγαπημένη, κανένα τρυφερὸ τραγοῦδι, κανένα παράπονο τῆς καρδιᾶς, γιὰ νὰ φύγη ἡ ταραχὴ τῆς ψυχῆς μου καὶ νὰ λείψουν ἡ φροντίδες τῆς ἡμέρας !...

Διάβασέ μου κανέναν ταπεινὸ τραγουδιστή, ποὺ τὸ τραγοῦδι του βγῆκε ἀβίαστο ἀπ' τὴν καρδιά μου, σὰν τὴν ξαφνικὴ καλοκαιριάτικη βροχὴ ἢ σὰν τὰ δάκρυα τῶν ματιῶν μας.

Νὰ μοῦ διαβάσης κανέναν ποιητὴ λησμονημένο ποὺ ἀνάμεσα στοὺς καϋμοὺς τῆς ἡμέρας καὶ στὶς ἀγρύπνιες τῆς νύχτας ν' ἄκουγε πάντα στὴν ψυχή του μελωδίες ἐξαίσιες.

Μονάχα τέτοια τραγούδια, ποὺ κατεβαίνουν ὕστερ' ἀπ' τὴν προσευχὴ σὰν εὐλογία, μποροῦνε νὰ καταπραΰνουν τὶς πολλές μου φροντίδες...

Κι' ὕστερα διάβασέ μου, μές ἀπὸ τ' ἀγαπημένο σου βιβλίο, τὸ τραγοῦδι ποὺ σ' ἀρέσει ξεχωριστά, χαρίζοντας στὴ ρίμα τοῦ ποιητῆ τὴ γοητεία τῆς φωνῆς σου...

Ἡ νύχτα τότε θὰ γεμίση ἀπὸ μουσικὴ κι' ἡ ἔγνοιες θὰ διπλώσουν τὰ τσαντίρια τους σὰν τοὺς γύφτους, καὶ σὰν αὐτοὺς θὰ φύγουν σιωπηλά...

ΤΟ ΕΠΙΤΥΜΒΙΟ ΕΝΟΣ ΑΟΙΔΟΥ

Ἀπάνω στὸν τύμβο τοῦ διασήμου ἀοιδοῦ τῆς Ἱσπανικῆς Αὐλῆς Πίντο ὑπάρχει ἡ ἀκόλουθη ἐπιγραφή :

«Ἐνθάδε κεῖται ὁ Ἰωάννης Πίντο, ὁ Ὀρφεὺς τῆς Ἱσπανίας. Κατὰ τὴν ἄφιξί του στὸν οὐρανὸ ἡ φωνή του ἔσμιξε μὲ τὶς φωνὲς τῶν ἀγγέλων. Ἀλλὰ μόλις τὴν ἄκουσε ὁ Κύριος ἀνεφώνησε : «Σωπάστε ἀμέσως ὅλοι κι' ἀφῆστε τὸν Πίντο νὰ τραγουδήση μόνος !».

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΙ ΤΟΥ 21

Ὁ Πετρόμπεης γιὰ τὸν Καποδίστρια. «Ἀνάθεμα στοὺς ξένους». Ὁ λόρδος Βύρων στὸ Μεσολόγγι. Ὅπου προσιθάνεται τὸ θάνατό του. Τὸ μαχαῖρι τοῦ ἐπαναστάτου. Ὁ Ρῆζος Νερουλὸς κι' ὁ Ἐξαρχόπουλος. Μιὰ σάτυρα, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Μιὰ ἡμέρα τοῦ 1840 ὁ Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης βρισκόταν στὸ σπίτι τοῦ ἰατροφιλοσόφου Διονυσίου Πύρρου μαζὺ μὲ ἄλλη συντροφιά. Σὲ μιὰ στιγμή, ὁ στρατηγὸς Μακρυγιάννης ποὺ ἦταν κι' αὐτὸς ἐκεῖ, ἄρχισε νὰ κατακρίνη τὸν Βασιλέα Ὄθωνα, γιατί δὲν ἐλάμβανε ὡς παράδειγμα τὸν Καποδίστρια καὶ δὲν ἄλλαξε πολιτική.

Τότε ὁ Πύρρος, φίλος τοῦ Μπεῆζαδὲ Γεωργάκη Μαυρομιχάλη, ἑνὸς ἐκ τῶν δολοφόνων τοῦ Καποδίστρια, ἄρχισε νὰ καταφέρεται κατὰ τοῦ Κυβερνήτου.

— Δὲν ὑπολογίζεις καλὰ τὰ πράμματα, φιλόσοφε, διέκοψε ὁ Πετρόμπεης. Ἀνάθεμα τοὺς ξένους ποὺ ἦσαν ἡ αἰτία καὶ ἐγὼ νὰ χάσω τοὺς γυιούς μου καὶ τὸ Ἔθνος ἕνα πολιτικόν, ποὺ δὲν θὰ τὸν ξαναβρῶ πειά... Ἀνάθεμά τους !...

* * *

Ὁ ἰατρὸς Μίλιγγεν, ὁ ὁποῖος ἐνοσήλευε τὸ Βύρωνα κατὰ τὴν ἀσθένειά του, διηγεῖται ὅτι πρὶν ἀρρωστήσει τὸν ἐπεσκέφθη μιὰ βραδυὰ στὸ Μεσολόγγι, μαζὺ μὲ τὸν φιλέλληνα Φίνλεϋ. Ὁ διακεκριμένος αὐτὸς φιλέλλην εἶχε σταλεῖ στὸ Μεσολόγγι ἀπὸ τὸν Ἀνδροῦτσο γιὰ νὰ προσκαλέση τὸν ποιητὴ στὰ Σάλωνα.

Ὁ Βύρων ἦταν κακοδιάθετος τὴ βραδυὰ αὐτὴ κι' ἄρχισε νὰ λέη στοὺς δυὸ ἐπισκέπτες του :

— Ὅλη τὴν ἡμέρα σήμερα τὴν ἐπέρασα μὲ τὴ σκέψι ὅτι ἔκλεισα τὰ τριανταέξη μου χρόνια. Ἡ μητέρα μου ἦταν προληπτικὴ καὶ πίστευε πολὺ στὰ ὄνειρα καὶ στὶς προφητεῖες. Ὅταν ἤμουν νέος καὶ βρισκόμουν στὴ Σκωτία, ρώτησα κάποτε μιὰ Τσιγγάνα γιὰ τὴν τύχη μου. Ἐκείνη κύτταξε τὴν παλάμη μου καὶ τὴ συμβούλευψε νὰ μὲ προφυλάη ὅταν θὰ κλείσω τὰ τριανταέξη χρόνια. Λοιπὸν στὶς 22 τοῦ περασμένου Γενάρη μπῆκα στὰ τριανταεφτά. Πέστε με προληπτικὸ ἂν θέλετε, γελᾶστε ἂν μπορῆτε, ἀλλὰ μάθετε ὅτι ἐγὼ ἔχω ὡρισμένες δεισιδαιμονίες. Τὴν Παρασκευὴ καὶ τὴν Κυριακὴ ποτὲ δὲν ἐπεχείρησα νὰ κάμω κάτι τι, γιατί ὅλες ἡ ἀτυχίες μου αὐτὲς τὶς δυὸ μέρες μοῦ συνέβησαν... Ἔτσι καὶ τώρα ποὺκλεισα τὰ 36 χρόνια μου φοβᾶμαι ὅτι κάτι κακὸ θὰ μὲ βρῆ !...

Καὶ τὸν βρῆκε. Ὕστερ' ἀπὸ λίγον καιρὸ κρυολόγησε καὶ πέθανε...

* * *

Στὸ μαχαῖρι ἑνὸς Κρητικοῦ ἐπαναστάτου, κατὰ τὴν ἐπανάστασι τοῦ 1897, ἦταν χαραγμένο τὸ ἑξῆς τετράστιχο :

Μὲ τοῦτο τὸ μαχαῖρι μου,
τὴν Ἕνωσι θὰ κάνω,
καὶ δὲν φοβᾶμαι, μὰ τὸ Θιό,
Πασάδες καὶ Σουλτάνο !...

* * *

Παραθέτουμε κατωτέρω ἕνα σατυρικὸ ποίημα ποὺ γράφηκε ἀπὸ τὸν λόγιο τοῦ παρελθόντος αἰῶνος Ἰάκωβο Ρίζο Νερουλό, γιὰ τὸν περίφημο Ἐξαρχόπουλο, ἕναν περιεργότατο τύπο τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ὁ ὁποῖος εἶχε τὴ μανία νὰ στιχουργῆ δημιουργῶντας λέξεις καὶ σχήματα ἰδικῆς του ἐμπνεύσεως. Ἰδοὺ τὸ ποίημα :

Μὲ μάτια θειαφοκάπνιστα, μὲ φρύδια σὰν ἀγκάθια,
μ' αὐτιὰ ὡσὰν καλάθια,
μὲ βαθυτάτους καὶ χωστούς, ἀλλὰ κενοὺς κροτάφους
ὡσὰν Αἰγίνης τάφους,
μὲ μάγουλα τηγανητά, μὲ χείλη ρουφηγμένα
πρασινομαυρισμένα,
μ' οὐρανοκοτάγκου μέτωπο, μ' ἀγκυλωτὸ πηγοῦνι,
μακρὺ ὡς τὸ Ζητοῦνι,
μὲ μύτη ματζανοειδῆ (1), μυιγῶν ἀπείρων χρείαν,
ἤχων κρυφῶν ἀξίαν,
μ' ἐπιδερμίδα ἔχουσαν λακέρδας χρῶμα σάπιας
καὶ μὲ κεφάλι πάπιας,
ὁ μέγας Ἐξαρχόπουλος ἐμπνέεται πολλάκις
Αἰγαίου στενοθράκης,
ἀπὸ τὲς τετραπόδαρες τῆς Ἀρκαδίας Μούσας
τὸν Μάϊον ψαλλούσας.
Ἰδού τον, τώρα ρεύγεται, δυσχωνευσίας στίξ (χων
ὠτοσχιζόντων ἤχων...
Ἀκοῦστε τον, ἀκοῦστε τον, τὲς μύτες πλὴν (στουμπῶστε !...
καὶ πέντε μοῦντζες δῶστε !...

(1) Ματζάνες τουρκιστὶ λέγονται τὰ κραμβολάχανα.